

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОГО ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ НАРОДНИХ СОЮЗІВ В З'ЯВЛЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.



СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

MAY 11, 1921

ТРИ ЦЕНТИ

РІК XXIX. ЧИСЛО 107. ДЖЕРСІ СІТІ, Н. ДЖ., ПОНЕДІЛОК, 9-го МАЯ, 1921.

VOL. XXX. No. 107. JERSEY CITY, N. J., MON DAY, MAY 9, 1921.

THREE CENTS

Америка вертає до аліантських рад.

КАБІНЕТ РАДІТЬ НАД НОТООМ АЛІАНТІВ.

ВАШІНГТОН, 6. мая. — Нині відбулася тут довга конференція президента Гардінга з його кабінетом, на якій застановилися над відповіддю на ноту Ллойда Джорджа, переслану від імені аліантських держав, która запрошувала Америку до вислання делегата до всіх трох рад аліантських держав, то є до: найвищої ради аліантів, до ради амбасадорів і до репараційної ради.

Нота аліантів підкачувала, що міжнародні труднощі, в яких світ найшовся, вимагають співучасті Заучених Держав в міжнародних конференціях аліантів.

ВІДПОВІДЬ ПРЕЗ. ГАРДІНГА НА ЗАПРОШЕННЯ АЛІАНТІВ.

У відповідь на сю ноту аліантів, американський уряд вислав ноту, в якій каже, що він далі придержується політики немішування у виразно європейські справи, але рівночасно він є дуже зацікавлений в належному поглядженню справ всесвітньої ваги, і тому буде брати участь в розбиранні цих питань.

Джордж Гарвей, установлений амбасадором Заучених Держав в Англії, приїхавши туди, буде брати участь в нарадах найвищої ради аліантів як представителю президента Заучених Держав. Американський амбасадор у Франції дістане припоручення брати участь як неофіційний спостерігач на конференції амбасадорів, а Ровленд В. Бойлен дістане припоручення засідати в неофіційній характері в репараційній комісії.

ТОВАРИСТВО КОРАБЕЛЬНИХ ВЛАСТИТЕЛІВ ТА КОРАБЕЛЬНА РАДА ПРОГОЛОШУЮТЬ НЕУСТУПЛИВУ ПОЛІТИКУ.

НЬО-Йорк, 6. мая. — Надії на якунебудь полагоду страйку моряків розвіялися на все, бо Товариство Корабельних Властелів та Федеральна Корабельна Рада проголосили, що на будуче будуть піддержувати політику, протиний всяким компромісам так щодо справи робітничої зарплати як і щодо других умов праці.

СТРАЙКОВІ ПРОВІДНИКИ КАЖУТЬ, ЩО СТРАЙК МІС ДОБРЕ ПОВЕДЕНЕНЕ.

Секретар юні корабельних машиністів на Атлантичському Океані та Мексиканським Заливі подав до відома, що страйк є дуже добрий. Він каже, що говорить на основі телеграфічних звітів з різних американських портів.

Властелі кораблів, на котрих моряки страйкують, роблять дальше зусилля вербувати страйкуючих на сі кораблі. Затягом страйкоюв займається так зване морське службове бюро, котре є рекрутаційним урядом федеральної корабельної ради.

СУДОВА ЗАБОРОНА ПРОТИ ПИКЕТОВАННЯ В МОРЯЦЬКІМ СТРАЙКУ.

БОЛТИМОР, 6. мая. — Суддя Рова з федерального повітового суду видав судовий наказ, забороняючи моряцким страйкарим виставляти пикети коло кораблів, наймаючих страйкуючих.

Рівночасно губернатор стеїту приказав двом узброєним судам помагати тром поліційним лодям патрулювати порт. Страйкарі в Болтиморі стараються наклонити до страйку робітників, ладуючих кораблі.

ЗЕЛІЗНИЦІ ВІДПОВІДАЮТЬ НА ЗАКИДИ ЮНІЙ.

ШКАГО, 6. мая. — Представитель східно-американських залізниць подав нині перед Федеральною Зелізничною Робітничою Радою відповідь залізницям на закиди заліс господариків, пороблені свого часу Локом, економістом юній залізничних робітників. Зелізничні перечеуть, що залізничні не зараджували як слід.

На тім самім засіданні Ради виступав представитель юній залізничних кондукторів, заперечуючи вістка, що мовляв кондуктори годяться на 15-процентну знижку своєї зарплати.

Опися голова юній залізничних палачів протестував проти зниження платні палачам та обжалував залізничні, що вони заховують провокаційно супроти робітників. Він закінчив свою промову, дорозумуючи залізничним властеліям вчинити історію, котрої може навчитися, що стається за кожним разом, як капіталісти хотіли побити робітників.

ТРОХ НОВИХ СУДІВ ТРЕБА В НЬО-ЙорКУ ДЛЯ ГОРІВНИХ РОЗПРАВ.

НЬО-Йорк, 6. мая. — Помічник генерального прокуратора стеїту Нью-Йорк вис просьбу до губернатора стеїту Нью-Йорк о отворення трох нових судів в місті Нью-Йорк для розсуджуючих залежних справ за переступлення протигибільного закону: два суди мають судити карні переступства, а один суд цивільні претензії, повстаючи з протигибільного закону. В самім місті Нью-Йорку 1.400 людей вже своє черги перед великою левою присяжних судів, а 200 людей уже були обжаловані своєю левою і вже розправ в суді.

ПАЛАТА ПОСЛІВ ПРОТИВІТЬСЯ СІДІСТВУ НАД ПОЗБАВЛЕННЯМ МУРНІВ ВИБОРЧИХ ПРАВ.

ВАШІНГТОН, 6. мая. — Котресмен Тінгем з Месечузетс вис бв резолюцію за розведенням сілства над позбавлянням Мурнів права голосування проти виразної постанови американської конституції. Палата послів великою більшістю завнялася проти висення. За висенням голосувала лише невеличка часть републиканців з північних стеїв.

ЖІНКА ЗРАДИЛА БАНДУ ПАЧКАРІВ НІКОТИНИ.

Ньюйорська поліція дістала онюгати телефонного вістку від одної жінчини, що на побаченні з нею збаніжачилося до ньюйорського порту кораблі Фінляндії, що належить до Ред Стар Лайн, нахотілося її муж, з котрим вона розійшлася тому, що він удержує зносини зі шайкою, пачкуючою наркотик нікотину. Поліція отже зараз визначила кількох людей, щоби арештувати підозрілого, як донесення жінчини покажеться правдивим. Вістка показалася правдивою; коло одного пасажера найдемо дріб фляшкі нікотину, а коли розведено ревізія на кораблі, відкрито великі припаси нікотину в мешках для корабельної залоги. Скофисковано нікотину, якої вартість обчислюється на 40.000 доларів.

ПРОТИ КОРОТКИХ СПІДНИЦЬ ТА ПУДРОВАННЯ. Суперінтендент шкіль в Месечузетс видав приказ до учителів та учительок стеїту, щоби вони перестали пудруватися. "Учителі мають мати чисте обличчя. Діти, що приходять до школи з брудним лицем, виспавляють домі, щоби випасти. На мою думку також самого правила треба держатися суворо, учительки, що пудруються і малюються".

Він видав також приказ проти коротких спідниць, але позовів учителькам самим означувати, як довга має бути "моральна" спідниця.

ЗДІЗНАВАННЯ ПРОТИ ПИКЕТУВАННЯ. "ЗДІЗНАВАННЯ ПРОТИ ПИКЕТУВАННЯ" — це назва статті в "Кресі полудньово". Каже, що вони важкі для Польщі своїми невигіреними природними богатствами. Як одну з причин, чому Закарпатська Україна і Сх. Галичина повинні належати до Польщі!

Якби пан І. Д. в "Газеті Галицькій" с. 57 розуміється в дво-шпальтовій статті про "Кресі полудньово". Каже, що вони важкі для Польщі своїми невигіреними природними богатствами. Як одну з причин, чому Закарпатська Україна і Сх. Галичина повинні належати до Польщі!

Якби пан І. Д. в "Газеті Галицькій" с. 57 розуміється в дво-шпальтовій статті про "Кресі полудньово". Каже, що вони важкі для Польщі своїми невигіреними природними богатствами. Як одну з причин, чому Закарпатська Україна і Сх. Галичина повинні належати до Польщі!

Якби пан І. Д. в "Газеті Галицькій" с. 57 розуміється в дво-шпальтовій статті про "Кресі полудньово". Каже, що вони важкі для Польщі своїми невигіреними природними богатствами. Як одну з причин, чому Закарпатська Україна і Сх. Галичина повинні належати до Польщі!

Якби пан І. Д. в "Газеті Галицькій" с. 57 розуміється в дво-шпальтовій статті про "Кресі полудньово". Каже, що вони важкі для Польщі своїми невигіреними природними богатствами. Як одну з причин, чому Закарпатська Україна і Сх. Галичина повинні належати до Польщі!

Якби пан І. Д. в "Газеті Галицькій" с. 57 розуміється в дво-шпальтовій статті про "Кресі полудньово". Каже, що вони важкі для Польщі своїми невигіреними природними богатствами. Як одну з причин, чому Закарпатська Україна і Сх. Галичина повинні належати до Польщі!

Якби пан І. Д. в "Газеті Галицькій" с. 57 розуміється в дво-шпальтовій статті про "Кресі полудньово". Каже, що вони важкі для Польщі своїми невигіреними природними богатствами. Як одну з причин, чому Закарпатська Україна і Сх. Галичина повинні належати до Польщі!

МІЖНАРОДНИЙ СОЮЗ СТУДЕНТІВ І УКРАЇНЦІВ.

(Від власного кореспондента).

В столиці Чехії, в Празі, відбувся з'їзд Міжнародного Союзу Студентів ("Confederation internationale d'Etudiants"). Організація будова Союзу така, що членами Союзу є національні організації студентів. Студенти якоїсь нації повинні утворити національну організацію, а та вступає в члени Союзу.

На з'їзд до Праги вислали делегатів також українських студентів. Справу прийнята Українців до Союзу з'їзд рішив так, що організація українських студентів може бути тільки надзвичайним членом Союзу. Се рішення з'їзду очевидно не може вдоволити Українців.

Зрештою організація Міжнародного Союзу Студентів ще тільки будуватиме і підчас цієї будови підлягає змінам. Тому можлива також зміна щодо становлення українського студентства в Союзі.

Гайделсберг, 14 чинця, 1921.

Д-р Михайло Позинський.

ТРУДНОСТІ ПРИ УТВОРЕННІ НОВОГО НІМЕЦЬКОГО ПРАВИТЕЛЬСТВА.

БЕРЛІН, 6. мая. — Німецький канцлер д-р Констатин Ференбах заявив сьогодні в парламенті, що про справу плачення відшкодування аліантам має постановити вже нове німецьке правительство.

Він сказав, що текст протоколу англійської Найвищої Ради в англійській мові одержав в четвер ввечері і додав, що уступаючи німецьке правительство приладати як найстаранніший всі матеріали і обчислення, а поришення справи останити новому правительству. Кандидати до нового правительства не хотять говорити про своє становище в справі воєнного відшкодування аліантам, поки не вийняти станище німецького парламенту в ці справі.

Партию німецької соціалістичної партії більшости рішучо протиявляється брати участь в правительстві, в якому будуть члени німецької народної партії. Кажуть, що таксамо і німецька соціалістична партія, якої лідером є Філіпп Шайдеман, бувшии канцлер, також рішучо протиявляється прийняти участь в новому кабінеті. Президент республіки Еберт віддав кілька конференцій з лідерами соціалістичних груп в парламенті, але не досягнув жадного успіху.

З уваги на те сподіваються, що керму нового правительства обійме німецька народна партія, в якій одним з лідерів є німецький промисловий магнат Гуго Стінес. Члени цієї партії д-ра Густава Шреземана гадують, що будучого канцлера або міністра заграничних справ владують також, що деякі члени теперішнього правительства Ференбаха остануться надалі в новому правительстві.

Врадоутворення, що деякі члени теперішнього правительства Ференбаха остануться надалі в новому правительстві.

ВРАДОВАТІ, ЩО КОРФАНТИ АРЕШТОВАНИ. ВАРШАВА, 6. мая. — Сюди наспіли вістка, що мікаліантська плебіативна комісія арештувала Адальберта Корфанта разом з іншим "штатбом" в його квартирі в Соснові.

НАСЛІДКИ БЕЗРОБІТТЯ.

З Гартфорду, в стеїті Коннектикут, доносить, що міські заповомогі власті відкрили 27 родин, які знаходяться в стані крайньої нужди, просто перемиривачі з голоду. Причиною нужди брак роботи. Серед терплячих переважають Італійці, Литовці та Польки. Поліція перелозла декотрих, як рвали скоро розвиваються рослини в публичних парках.

ВІСТІ З ЛЬВОВА.

Діточий концерт у Львові.

Дня 6 квітня відбувся у Львові діточий концерт, улажений заходом "Союзу Українок", а силами учениць і учеників народних і виділових шкіл Українського Педагогічного Товариства та захисту СС. Василінок. Велика зала муз. інст. ім. Лисенка була битком наповнена дітьми всіх народних шкіл у Львові, які з великою увагою прислухувалися продукціям багатой і гарної програми. А на програмі зложилися: промова гом. С. Стебельської, виголошена популярно та з запалом, діточі хорі поодиноких шкіл, деклямації, сольові, скрипкові солю ученика школи Львів, відоручили випускні твори школи Гринченка і т. д. Кожда точка програми була виконана бездоганно, а деякі просто захоплювали малих, а одушевляли великих видців. Дуже гарно випала сценічна шутка "Дядько Тарас", написана учителем Польнянським. Діти школи Данила відіграли її вповні удачно, а мала публіка на салі з великою увагою слідила кожний рух і кожне слово малих акторів.

Штучка написана популярно і зрозуміло, так, що вповні надаеться на діточі сцени і при кожній нагоді слідиби її виставляти. Належність подіка всім учителям і учителям та артистам і артисткам цього концерту, що не жалували труду, що він вельо випало як слід. Врешті з цього концерту остануться на довго в головах дітей, що часами може "да голосно" і вискакуючи на крикі, слухали та слідили всі точкою гарної уложеної цілості програми. Вартби повторити сей концерт ще раз, бо не всі діти могли бути на ньому, а особливо ті українські діти, що ходять до польських шкіл.

В товариства "Праці" у Львові

В неадію, дня 3. квітня, відбувся в товаристві днєвних робітників і сторожів "Праці" у Львові святий обід в пам'ять 60 роковин смерті Шевченка. Простора зала товариства була битком наповнена робітниками і робітницями, які з одушевленням виступили в звуки пісень та в гарну промову проф. Галушницького, що в дуже популярний спосіб представив життя Шевченка та його боротьбу за волю нашого поневоленого народу. Молодий мішаний хор товариства "Воля" відспівав кілька пісень, учениця П. ка. виділових шкіл відспівала один вірш Шевченка. А г. деякі вижми з творів Шевченка. Промовою секретаря "Праці" Кушніра та голови "Праці" Босого закінчилося се гарне свято, яке на довго останеться в пам'яті присутніх.

Президент Масарик прийняв резигнацію Ю. Жатковича.

ПРАГА, столиця Чехословаччини, 6. мая. — Тутешня чеська часопись "Народні Лісти" доносить, що президент Чехословаччини, др. Тома Г. Масарик, прийняв резигнацію Юрія Жатковича, котрий подав був до димісії зі становища губернатора самоуправної Підкарпатської Русі шв. марта с. р.

В Підкарпатській Русі нахалася боротьба зараз, як тільки сей край визволився з малярської неволі по упадку Австро-Угорщини в 1918 році. Постав була боротьба між Українцями і русофілами іза ухиляння літературної громи, а також стинився спір релігійний між уніятими греко-католиками і православними. Крім того і малярська меншість на Підкарпатській Русі вела агітацію за злукою свого краю з Малярщиною.

Польські „повстанці“ убили 70 аліантських жовнів.

ПОЛЯКИ ВОЮЮТЬ НА ГОРІШНЬОМУ ШЛЕСКУ ПРОТИ АЛІАНТСЬКИХ ВІЙСК І НІМЕЦЬКОГО ЦИВІЛЬНОГО НАСЕЛЕННЯ. — ПОЛЬСЬКИЙ НАПАД КОШТУЄ АЛІАНТІВ УЖЕ 70 ТРИПІВ І БОГАТО РАНИНИХ.

ОПІЕЛЬНІ, Горішній Шлеск, 6. мая. — Мікаліантська комісія одержала сьогодні сполука зголошення, яке сповіщає, що польські „повстанці“ дали велику боротьбу з італійським військом в Рибнику, Плесі і Грос-Штрелі. Положення в Рибнику ставало шораз то гіршіше для аліантських війск.

Досі звісно, що Поляки убили трийцять жовнів і 70 ранили.

Французька кватіра обчислює, що Поляки вже убили 70 аліантських жовнів; число раниених не звісне.

Сьогодні Поляки відновили свій наступ при помочі артилерії на Грос-Штрелі. Вони два рази вже були доступили до міста, але оба рази Італії їх відбили. На інших місцях, Поляки „скрипають“ свої становища. Іх сили ростуть набором новобранців по селах і наливном нових жовнів з Польщі.

Французькі власті одержали була вістку, що 150 членів німецької поліції перейшли було німецьку границю, що німецьку заперечено. Німці заявили Оберголау, які аліанти вчора опорожни.

Мікаліантська комісія одержала нині депешу з Лондону, що аліантська Найвища Рада відложила проголошення постанови плебіативних урядників, щоби в той спосіб успокоїти польське „повстанце“.

Товпа Німців владрила сьогодні на автомобіль польського консула, але кордон французьких жовнів усунув товпу.

Італійі висловлюють невдоволення, що не дістали підмоги.

Поляки заявили вже шлу скіду полюсу Горішнього Шлеска Аліанти хотять zorganizувати місцеву поліцію в силі 3.000 осіб із шлеских Німців на поміч аліантським військам.

Французький член мікаліантської комісії, котий дістав в руки відозву, яку підписав Адальберт Корфанти, заявив, що він є бунтівник, отже як його зловлять, то буде його так трактувати.

Корфанти у своїй відозві, яку оголосили в місцевості Союшній, заявив, що іменував Новий-Долль вождом своїх „повстанців“.

Аліанти признають, що Німці поведилися спокійно і причинилися до того, що ситуація не є ще така гірша.

ЯК НІМЕЦЧИНА МАЄ ПЛАТИТИ ВОЄННЕ ВІДШКОДУВАННЯ АЛІАНТАМ.

ПАРІЖ, 6. мая. — Аліантська комісія відшкодування оголосила сьогодні аліантський план плачення Німецьчиною відшкодування.

Підставою того плану є система бондів вартості 182 біліонів золотих марок.

Німецьчина мала би платити 5% від бондів аліантам, котрі прийняли би бонди, а також довжний фонд „синігін фонд“ — се є фонд, оставлений для снажати позиченого капіталу, тоді як він доросте до цілої суми того позиченого капіталу, або „принципал“.

Сей план Німецьчина мусить прийняти до полудня 12. мая, коли чом оминуть окупації лідерів Рур.

Тую системою зацікавленося в Америці, бо аліанти хотіли би дістати певну суму відшкодування рогіткою, а її найлегше дістати в Америці.

Та система плачення не вимагає, аби Німецьчина безпосередньо платила аліантам. Німецьчина має дати бонди аліантській комісії відшкодування, а та комісія має роздати їх різним аліантським державам.

Діятого Франції має дістати 52% цілого відшкодування в бондах. Се буде значить для неї річний прихід у висоті 5 біліонів паперових франків теперішньої вартості. Але Франція вже видала на відшкодування 35 біліонів паперових франків, а це потребує лише в суму року 16 біліонів, отже мусить не продати бонди, а не держати їх у себе.

Франція, а також і другі аліанти сподіваються, що продавати-муть бонди в Америці, і хотять звернутися за прощення до правительства у Вашингтоні, щоби виключило ті бонди від оподаткування.

UNDED 1893.

SUBSCRIPTION RATES.

Three months

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить вислати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order

.....

